

Gynaecologie - Verloskunde

# IVF/ICSI-behandeling

In Vitro Fertilisatie / Intra Cytoplasmatische Sperma Injectie

## Contactgegevens Alrijne Ziekenhuis

Alrijne Ziekenhuis Leiden  
Houtlaan 55  
2334 CK Leiden  
071 517 8178

Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp  
Simon Smitweg 1  
2353 GA Leiderdorp  
071 582 8282

Alrijne Ziekenhuis Alphen aan den Rijn  
Meteoorlaan 4  
2401 WC Alphen aan den Rijn  
0172 467 467

**Op onze polikliniek gynaecologie werkt het fertiliteitsteam, dat gespecialiseerd is in de begeleiding van mensen met, en de behandeling van vruchtbaarheidsstoornissen. Er zijn verschillende behandel mogelijkheden.**

**In deze folder kunt u kort lezen hoe een IVF/ICSI-procedure eruit ziet. Tijdens de gesprekken bij de gynaecoloog en de fertiliteitsverpleegkundige wordt uitgebreid op alles ingegaan. Ook verwijzen wij u naar onze website voor meer informatie.**

## **In Vitro Vertilisatie (IVF) en Intra Cytoplasmatische Sperma Injectie (ICSI)**

Bij IVF en ICSI proberen we buiten het lichaam een eicel te bevruchten met een zaadcel. Als dat lukt, plaatsen we de bevruchte eicel (het embryo) in de baarmoeder. Deze behandelingen worden 'IVF-behandeling' genoemd.

Als u zich aanmeldt voor behandeling van vruchtbaarheidsstoornissen, heeft u eerst een gesprek met de gynaecoloog en worden er vervolgens onderzoeken gedaan. Naar aanleiding van de uitslagen van deze onderzoeken wordt samen met u een behandelplan opgesteld. In een aantal gevallen zal dit direct of uiteindelijk leiden tot IVF- of ICSI-behandeling.

## **Wanneer IVF/ICSI**

U komt in aanmerking voor deze behandeling als

- er sprake is van verminderde kwaliteit van het zaad;
- uw eileiders dicht zijn of zijn verwijderd;
- er geen oorzaak is gevonden voor verminderde vruchtbaarheid (subfertiliteit) gedurende een bepaalde periode en behandelingen;
- uw leeftijd een rol gaat spelen;
- u last heeft van ernstige endometriose;
- er sprake is van hormonale stoornissen.

## **Het IVF-team Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp/Alphen aan den Rijn**

Een IVF/ICSI-behandeling is een intensieve behandeling waarbij veel mensen zijn betrokken. Ons IVF-team bestaat uit drie gynaecologen. U krijgt één gynaecoloog toegewezen, maar u kunt tijdens de puncties een andere arts zien. Daarnaast zijn er twee echoscopistes/fertiliteitsassistenten. Zij zullen de echo's verrichten, de puncties afspreken en zij begeleiden u gedurende het gehele traject en zijn uw vaste aanspreekpunt.

## **Samenwerking met Reinier de Graaf ziekenhuis, locatie Diaconessenhuis Voorburg**

Het team van Alrijne Ziekenhuis werkt nauw samen met het fertiliteitsteam van het Reinier de Graaf ziekenhuis, locatie Diaconessenhuis in Voorburg. De hormonale stimulatie, de echo's en de eicelpunctie vinden plaats in Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp. De laboratoriumprocedure en het terugplaatsen van embryo's vinden plaats in het Reinier de Graaf ziekenhuis (locatie Diaconessenhuis) in Voorburg.

# De IVF/ISCI-procedure

## Vorbereiding

Voordat u kunt starten, heeft u een gesprek met een gynaecoloog. Hierbij is het belangrijk dat u en uw partner aanwezig zijn. Tijdens dit gesprek krijgt u uitgebreide informatie over de behandeling, de risico's en de kansen. Ook wordt er gecontroleerd of de juiste vooronderzoeken zijn gedaan.

Na dit gesprek spreekt één van de fertiliteitsassistentes het vervolg met u af. U zult beiden een infectiescreening op hepatitis B en C (geelzucht), HIV en Lues (Syfilis) moeten laten doen. Dit gebeurt door middel van bloedonderzoek. Daarna zal er een zaad- en overlevingstest voor de man worden afgesproken in het Reinier de Graaf ziekenhuis in Voorburg. Ongeveer een week nadat deze test is uitgevoerd, komt u terug bij de gynaecoloog voor de uitslag.

Vervolgens zal één van de fertiliteitsassistentes u uitgebreid vertellen over de hele behandeling vanaf de start. Ook krijgt u prik-instructies, als u dit nog niet in een eerder traject heeft gedaan, en leggen we uit hoe de punctie in zijn werk gaat. We leren u thuis te prikken omdat het erg belastend en tijdrovend voor u is om elke dag naar het ziekenhuis te komen voor een injectie. U krijgt een map mee met alle informatie zodat u alles nog eens rustig kunt nalezen.

## De behandeling

Een ivf behandeling bestaat uit 4 fases en vindt vaak plaats binnen het tijdsbestek van één cyclus.

### **1: De stimulatie fase**

Met behulp van hormonen worden de eierstokken gestimuleerd, zodat ze meer eicellen maken dan normaal. De stimulatie van de eierstokken gebeurt via onderhuidse injecties met stimulerende hormonen. Door meerdere eicellen te verkrijgen, wordt de kans op bevruchting groter en dus ook de kans op een zwangerschap. Doordat er hopelijk meer embryo's ontstaan, kunnen we de beste embryo's laten invriezen voor later gebruik.

In Alrijne Ziekenhuis gebruiken we een aantal hormonen die u na het gesprek bij de arts kunt ophalen in de apotheek van het ziekenhuis. Dit kan alleen op de locatie Leiderdorp. Het is belangrijk dat u alle hormonen die u nodig heeft meekrijgt! U komt op cyclusedag 1, 2 of 3 voor een echo. De fertiliteitsassistente vertelt u wanneer u gaat starten met de hormooninjecties en afhankelijk daarvan komt u na circa 1 week retour voor een echo om te beoordelen hoe het met de groei gaat. Gemiddeld zijn er 2 of 3 echo's nodig.

### **2: De punctie**

Meestal vindt een punctie plaats rond cyclusedag 14. De punctie vindt plaats in dagbehandeling en neemt meestal een ochtend in beslag. U wordt hiervoor kort opgenomen op de verpleegafdeling. U hoeft niet nuchter te zijn, dus u mag voorafgaande aan de opname gewoon eten en drinken. Via de schede wordt u verdoofd en worden de eiblaasjes (follikels) aangeprikt en leeggezogen. Met de vloeistof uit de eiblaasjes komt de eicel mee. Het aanprikken van de eiblaasjes valt meestal mee, maar kan ondanks de verdoving toch pijnlijk zijn. Het aanprikken duurt ongeveer een kwartier. Het follikelvocht vangen we op in buisjes, die warm worden weggezet. Na de punctie gaat u weer terug naar de afdeling. Uw partner gaat met het warme koffertje met eicellen naar het Reinier de Graaf ziekenhuis in Voorburg. Daar start de laboratoriumfase. De eerste dagen na de punctie moet u rustig aan doen en veel drinken.

### **3: De laboratoriumfase**

In het laboratorium worden de eicellen geteld. Het is de bedoeling dat uw partner een vers zaadmonster inlevert.

Bij IVF worden de eicellen in druppels kweekmedium (= kweekmateriaal) gelegd en worden hier de zaadcellen aan toegevoegd. De zaadcellen hebben vooraf een behandeling ondergaan. Deze zaadcellen zwemmen zelf naar de eicel toe.

Bij de ICSI-methode wordt in elke eicel een zaadcel geïnjecteerd. Voor de ICSI procedure wordt gekozen als de zaadcellen niet in staat zijn om in een eicel door te dringen, of als er bij een IVF-procedure - ondanks een goede zaadkwaliteit - geen bevruchting is gelukt.

Het inbrengen van de zaadcel wil nog niet zeggen dat er ook bevruchting optreedt (samensmelting van zaadcel en eicel). Soms wordt de eicel niet bevrucht en kan er geen terugplaatsing zijn. Dit is natuurlijk heel vervelend. U krijgt dan een afspraak bij de gynaecoloog om te bespreken of er een oorzaak is en wat we een volgende poging gaan doen. Bij ongeveer 90% van de puncties is er een terugplaatsing.

### **4: De terugplaatsing**

Een dag na de punctie wordt u gebeld door een medewerker van het laboratorium van het Reinier de Graaf ziekenhuis in Voorburg. Deze vertelt u of en hoeveel bevruchtingen er zijn ontstaan. U hoort dan ook wanneer er een terugplaatsing kan worden gedaan. Meestal is dit 3 dagen na de punctie.

De terugplaatsing wordt in het Reinier de Graaf ziekenhuis in Voorburg gedaan. U komt met volle blaas. Met een speculum (eendenbek) zoekt de arts de baarmoedermond op. Met behulp van een dun slangetje wordt het embryo vervolgens in de baarmoeder geplaatst. Na de terugplaatsing mag u uw gewone dagelijkse bezigheden oppakken.

Bij vrouwen onder de 38 jaar wordt er bij de 1ste en 2de poging (punctie en ingevroren embryo's) standaard 1 embryo teruggeplaatst. Bij de 3de poging mag zij kiezen voor 2 embryo's. Vrouwen van 38 jaar en ouder mogen zelf kiezen voor 1 of 2 embryo's, mits er medisch geen bijzonderheden zijn waardoor terugplaatsing van 2 embryo's niet mogelijk is. Dit verschil wordt gemaakt omdat bij een hogere leeftijd van de vrouw, de kans op innesteling is verkleind.

#### *Na de terugplaatsing*

Als het embryo zich innestelt in het baarmoederslijmvlies dan is er sprake van een zwangerschap. De 2 weken na de punctie zijn de moeilijke wachtweken. Na deze 2 weken, dus 2 weken na de punctie, mag u bloed laten prikken om te zien of er zwangerschapshormoon (hcg) is aangemaakt. Het is dan nog niet mogelijk om een urinetest te doen, want deze zal nog negatief zijn. Als de bloedtest positief is krijgt u een eerste afspraak voor een zwangerschapsecho bij 7 weken. U mag na een aantal dagen nog een urinetest doen om te zien of het zwangerschapshormoon dan ook in deze test te zien is.

### **Wanneer wordt de behandeling gestopt?**

Zien wij tijdens een stimulatie dat er niet of onvoldoende eiblaasjes rijpen, dan zullen wij in overleg met u de behandeling staken.

Als er geen zwangerschap is opgetreden na 2 IVF/ICSI-pogingen, dan krijgt u een evaluatieafspraak bij de gynaecoloog. Samen met u bekijken we of het zinvol is om door te gaan met verdere behandeling.

## Complicaties

Bij een medische behandeling is er altijd een kans op complicaties. Bij IVF/ICSI komen de volgende complicaties soms voor:

### *Over-stimulatie*

Als er veel follikels in de eierstokken groeien, dan is de kans op een over-stimulatie aanwezig. Dit betekent dat uw eierstokken te hevig reageren op de hormooninjecties. Hierdoor zal de hormoonspiegel in het bloed omhoog gaan. Tijdens het gesprek bij de gynaecoloog krijgt u meer informatie hierover. Meestal treedt een over-stimulatie syndroom op in de eerste dagen na de punctie. Klachten die hierbij passen zijn: opgezette buik, gewichtstoename, niet lekker zijn, buikpijn en benauwd zijn. Het is daarom heel belangrijk dat u rustig aan doet na de punctie en veel drinkt. Neemt uw gewicht met meer dan 2 kg toe en nemen de klachten niet af, neem dan contact op met de polikliniek. Als de over-stimulatie te veel klachten geeft, kan het zijn dat u enkele dagen moet worden opgenomen in het ziekenhuis. Dan kan het lichaam voldoende rust krijgen en het risico op trombose kan worden verminderd door middel van het toedienen van bloedverdunners. Mogelijk vindt er dan geen terugplaatsing plaats, maar worden alle embryo's ingevroren.

### *Infectie*

Na een punctie kan een infectie ontstaan, bijvoorbeeld door het aanprikken van een darm. De kans op een infectie wordt ook groter als er sprake is van endometriosecysten of myomen (vleesbomen) in de baarmoeder.

## Vragen

Een persoonlijke benadering van patiënten die overwegen om een dergelijk intensieve IVF/ICSI-behandeling te ondergaan, vinden wij erg belangrijk. Heeft u vragen en/of opmerkingen naar aanleiding van deze folder? Aarzel dan niet om contact op te nemen met het fertiliteitsteam. Wij kunnen uw mening gebruiken om onze dienstverlening te verbeteren.

Voor meer uitgebreidere informatie verwijzen wij u naar: <http://www.freya.nl> en [www.nvog.nl](http://www.nvog.nl).

## Bereikbaarheid

Wij zijn telefonisch bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 08.30 uur – 12.00 uur en van 13.30 - 15.30 uur op telefoonnummer 071 582 8048.

In geval van spoed kunt u altijd bellen naar de polikliniek of buiten kantoortijden met het ziekenhuis en vragen naar de dienstdoende gynaecoloog, via telefoonnummer 071 582 8282.

U kunt ons altijd mailen op [fertiliteitsteam@alrijne.nl](mailto:fertiliteitsteam@alrijne.nl)

## Tot slot

Wat neemt u mee?

- uw (geldige) identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart, rijbewijs);

- uw medicatie-overzicht. Dat is een lijst met de medicijnen die u nu gebruikt. U haalt deze lijst bij uw apotheek.

Heeft u een andere zorgverzekering of een andere huisarts? Of bent u verhuisd? Geef dit dan door. Dat kan bij de registratiebalie in de hal van het ziekenhuis.

Zorgt u ervoor dat u op tijd bent voor uw afspraak? Kunt u onverwacht niet komen? Geeft u dit dan zo snel mogelijk aan ons door. Dan maken we een nieuwe afspraak met u.